

Bartosz Kurek

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Katedra Rachunkowości

WARTOŚĆ GODZIWA W ŚWIETLE *MSSF 13 FAIR VALUE MEASUREMENT*

Wprowadzenie

W ciągu ostatnich lat coraz częściej słyszalne są głosy zwolenników wyceny w wartościach godziwych, choć ich adwersarze – najczęściej propagatorzy wyceny według miar historycznych – wysuwają ważne argumenty przeciwko tego rodzaju miarom. Do 31 grudnia 2012 roku Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej nie będą posiadały jednolitej definicji wartości godziwej. Jednak już 1 stycznia 2013 roku wchodzi w życie nowy standard w zakresie wartości godziwej – *IFRS 13 Fair Value Measurement*. Standard ten ujednocila definicję wartości godziwej, zrównując ją z definicją przyjętą w SFAS 157. Standard ten ponadto w dużej mierze ogranicza dowolność wyceny tych składników aktywów i pasywów, które do tej pory mogły być stosunkowo uznaniowo ujmowane w sprawozdaniach finansowych.

Celem opracowania jest omówienie i porównanie nowej oraz dotychczasowej definicji wartości godziwej, a także zmian w hierarchii wartości godziwych.

W pracy wykorzystano metodę analizy i krytyki piśmiennictwa, a także metodę opisową. Źródłem była literatura książkowa, czasopiśmiennicza oraz akty normatywne.

1. Podstawowe miary wartości w rachunkowości, ich zalety i wady

Dwie odmienne miary wartości w rachunkowości to koszt historyczny i wartość godziwa. P. Wójtowicz¹ zauważa, że w ciągu minionej dekady coraz powszechniejsze stało się odchodzenie od tradycyjnej miary wartości – kosztu historycznego, na rzecz wartości bieżących – wartości godziwej, choć już w latach 20. XX wieku proponowane były alternatywne sposoby pomiaru. Wartość godziwa postrzegana jest często przez badaczy jako środek na rozwiązanie

¹ P. Wójtowicz: *Koszt historyczny czy wartość godziwa? Jak mierzyć wynik finansowy?* W: *Problemy współczesnej rachunkowości*. Red. naukowa pracowników Katedry Rachunkowości SGH. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2009, s. 664.

głównych problemów rachunkowości. Autor ten ponadto dowodzi, że zastosowanie wartości godziwej do wyceny bilansowej nie jest jednoznaczne z zapewnieniem wiarygodnej prezentacji sytuacji jednostki gospodarczej². Warto w tym miejscu jednak zauważyć, że koszt historyczny zastosowany do wyceny bilansowej również nie zapewnia automatycznie wiarygodności takiego sprawozdania finansowego, choć ma liczne zalety.

Niewątpliwe zalety miar historycznych przedstawił J. Gierusz³, a należą do nich:

- sprawdzalność wyników,
- obiektywizm,
- prostota pomiaru,
- zrozumiałość osiągniętych rezultatów,
- łatwość standaryzacji,
- ciągłość stosowania raz przyjętych metod,
- stosunkowo niskie koszty pozyskania informacji,
- łatwość weryfikacji,
- zbieżność z regulacjami podatkowymi,
- wiarygodność otrzymanych wyników.

Główną wadą historycznej miary jest orientacja na przeszłość i wynikające z niej implikacje. Jak konstatuje P. Wójtowicz⁴, zwłaszcza inwestorzy giełdowi są bardziej zainteresowani informacją o bieżącej wartości aktywów niż o ich dosłownie pojętej wartości historycznej. Efektem jest znacząca różnica pomiędzy wartością księgową a rynkową spółek. Warto także zauważyć, iż w przypadku zmieniającej się siły nabywczej jednostek pieniężnych koszty historyczne będą mierzone *de facto* w innej jednostce niż przychody, a zatem wynik finansowy jednostki może być zafałszowany. W literaturze przedmiotu opisuje się metody eliminacji wady kosztu historycznego. Jedną z propozycji jest wprowadzenie miary nazwanej – „historyczna wartość wymienna” (HEV – *historical exchange value*)⁵.

Zdaniem A. Mazur⁶ inwestorzy wykorzystują informację będącą efektem wyceny w oparciu o koszt historyczny po pierwsze do oceny realnie zrealizowanych transakcji, zaś po drugie do przewidywania przyszłego wyniku netto i wysokości dywidendy. Z kolei informacja będąca efektem wyceny w oparciu o wartość godziwą będzie wykorzystana przez tę grupę interesariuszy do osza-

² Ibid., s. 675.

³ J. Gierusz: *Koszt historyczny czy wartość godziwa – dylematy wyceny w rachunkowości*. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, tom 62 (118). Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2011, s. 114.

⁴ P. Wójtowicz: *Czy wartość godziwa zastąpi koszt historyczny?* Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie 2011, nr 861, s. 50.

⁵ M. Dobija: *Antyinflacyjna interpretacja zasady kosztu historycznego*. Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej Stowarzyszenia Księgowych w Polsce 1995, tom 32.

⁶ A. Mazur: *Wartość godziwa – potencjał informacyjny*. Difin, Warszawa 2011, s. 160.

cowania wartości rynkowej przedsiębiorstwa, czyli wartości bieżącej netto przewidywanych przepływów gotówkowych oraz do przewidywania przyszłej wartości składników majątkowych i kierunków alokacji kapitału. Obie miary są zatem wykorzystywane przez inwestorów giełdowych.

A. Mazur⁷ ponadto stwierdziła, iż wprowadzenie kategorii wartości godziwej do wyceny z jednej strony jest wyjściem naprzeciw oczekiwaniom inwestorów, z drugiej zaś negatywnie wpływa na jakość sprawozdania finansowego. Subiektywizm będący nieodłączną częścią możliwych wyborów metod ustalania wartości godziwej sprawia bowiem, iż sprawozdanie finansowe, w którym zastosowano pomiar wartości według wartości godziwej, utracić może swój walor porównywalności i wiarygodności.

Odnosząc się dalej do mankamentów wynikających z zastosowania wartości godziwej do wyceny składników sprawozdania finansowego, warto przytoczyć stwierdzenie S. Surdykowskiej⁸: „Wartość godziwa (...) wprowadziła rewolucyjne zmiany w rachunkowości. Polegają one przede wszystkim na tym, że im większy jest zakres odejścia od kosztu historycznego, tym większy jest zakres uznaniowości w wycenie dokonywanej przez przedsiębiorstwa. Część z tych wycen jest stosunkowo prosta i może być dokonywana przez zespół lub pojedyncze osoby posiadające odpowiednią wiedzę, intuicję i determinację w dążeniu do rzetelnego ustalenia wartości przedmiotu wyceny. W przypadkach bardziej skomplikowanych, przedsiębiorstwa chętnie korzystają z usług specjalistów od wycen różnego rodzaju”. S. Surdykowska dowodzi, że w roku 2008 (rok kryzysu, w którym aktywa utraciły w znacznym stopniu swoją wartość) nie było zgodności co do wyceny aktywów według cen rynkowych. Za wyceną rynkową aktywów opowiedziały się: Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (International Accounting Standards Board), Komisja Papierów Wartościowych i Giełd (Securities and Exchange Commission) oraz firmy księgowe. Przeciwnego zdania były niektóre duże banki, firmy brokerskie, amerykańscy republikanie, prezydent Francji N. Sarkozy.

Liczne, choć wielce niejednolite, zapisy w międzynarodowych standardach rachunkowości⁹ wymagały dotychczas lub zezwalały jednostkom gospodarczym

⁷ Ibid., s. 10.

⁸ S. Surdykowska: *Mikroekonomiczne uwarunkowania kryzysu finansowego: reakcje na kryzys 2008-2009?, a w ich ramach zakwestionowanie Mark-to-Market Accounting*. W: M. Kutera, S. Surdykowska: *Kryzysy gospodarcze a wiarygodność sprawozdań finansowych*. Difin, Warszawa 2009, s. 102.

⁹ Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – nazwa przyjęta przez Unię Europejską na określenie Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz ich interpretacji w tak zwanej Regulacji MSR z 2002 r. Rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 z 19 lipca 2002 r.; Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej – nazwa zbiorcza na zbiór wszystkich standardów (MSR i MSSF) oraz ich interpretacji przyjęta przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

na pomiar i ujawnienia wartości godziwej aktywów, zobowiązań i instrumentów kapitałowych. Efektem było powstanie różnych praktyk księgowych w jednostkach gospodarczych¹⁰. Można zatem twierdzić, że w efekcie stosowania przez jednostki gospodarcze tych międzynarodowych standardów rachunkowości, które odnosiły się do wartości godziwej, ich sprawozdania finansowe utraciły walor porównywalności, a zatem nastąpiło odejście od jednego z podstawowych celów standaryzacji rachunkowości. Ten właśnie element, wespół z naruszeniem wręcz fundamentalnej zasady wyceny według kosztu historycznego, stał się głównym celem ataków środowiska naukowego „przeciw” wartości godziwej.

Brak porównywalności owych sprawozdań finansowych był niewątpliwie głównym bodźcem do rozpoczęcia prac nad nowym, doskonalszym standardem określającym jednolitą definicję wartości godziwej, jednolite zasady wyceny i jednolite ujawnienia w sprawozdaniach finansowych. Zapewnienie porównywalności sprawozdań finansowych wyraża bowiem jeden z kluczowych argumentów środowiska akademickiego przeciwko wartości godziwej. Ponadto celem Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (International Accounting Standards Board) była konwergencja zapisów IFRS do analogicznych zapisów w US GAAP wydawanych przez Radę Standardów Rachunkowości Finansowej (Financial Accounting Standards Board)¹¹. Wynikało to, jak wiadomo, między innymi z podpisanego w 2002 roku *Norwalk Agreement* oraz w 2006 roku, a także w 2008 roku *Memorandum of Understanding* oraz z apelu grupy G-20 z 2009 roku (spotkanie w Londynie) do IASB oraz FASB o przyspieszenie prac nad zestawem jednolitych światowych standardów.

2. Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 13 *Fair Value Measurement*

Wzmózone prace nad nowym standardem trwały prawie pięć lat, rozpoczęły się bowiem publikacją materiału do dyskusji *Fair Value Measurement* w końcu 2006 roku, a zakończyły opublikowaniem 12 maja 2011 roku końcowej wersji standardu *IFRS 13 Fair Value Measurement*, który wejdzie w życie 1 stycznia 2013 roku. Standard ten zgodnie ze swoim celem¹²:

- definiuje wartość godziwą,
- określa zakres pomiaru (zasady wyceny) wartości godziwej,
- stawia wymogi ujawnień pomiaru wartości godziwej.

MSSF 13 nie wprowadza nowych miar wartości godziwej ani nowych wymogów w kwestii stosowania wartości godziwej, ani też nie określa, kiedy jed-

¹⁰ *Basis for Conclusions on IFRS 13 Fair Value Measurement*. International Accounting Standards Board, London 2011, BC4-BC5.

¹¹ *Ibid.*, BC6 (d).

¹² *IFRS 13 Fair value measurement*. International Accounting Standards Board, London 2011, IN1.

nostka gospodarcza powinna mierzyć składniki aktywów, zobowiązań i instrumentów kapitałowych w wartości godziwej. Warto zauważyć, że FASB rozpoczął prace nad standardem dotyczącym wartości godziwej dużo wcześniej, bowiem już w czerwcu 2003 roku, zaś we wrześniu 2006 roku był już gotowy *SFAS 157 Fair Value Measurements*, który był punktem wyjścia dla nowego standardu IFRS oraz do dalszych dyskusji pomiędzy FASB oraz IASB.

Wedle nowej, ujednocionej definicji w międzynarodowych standardach rachunkowości, „wartość godziwa jest ceną, którą można by otrzymać za sprzedaż składnika aktywów lub ceną, którą trzeba by zapłacić za przeniesienie zobowiązania w zwykłej transakcji pomiędzy uczestnikami rynku na dzień pomiaru [wyceny]” (ang. „IFRS [nr 13 Fair value measurement] defines fair value as the price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement day”)¹³.

Co istotne, definicja ta jest w efekcie identyczna do podanej przez Financial Accounting Standards Board w *Statement of Financial Accounting Standards No. 157 Fair Value Measurements*: „Fair value is the price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date”¹⁴.

Jest ona natomiast inna od dotychczasowych definicji wartości godziwej określonych w MSR oraz w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Wedle Załącznika A do *MSSF nr 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej* po raz pierwszy wartość godziwa to¹⁵: „kwota, za jaką składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane, pomiędzy poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji” (ang. „Fair value is the amount for which an asset could be exchanged, or a liability settled, between knowledgeable, willing parties in an arm's length transaction”). Definicja ta przywołana jest także w licznych szczegółowych Międzynarodowych Standardach Rachunkowości, np. w MSR nr 2 *Zapasy*, MSR nr 16 *Rzeczowe aktywa trwałe*, MSR nr 18 *Przychody*, MSR nr 19 *Świadczenia pracownicze*, MSR nr 20 *Dotacje rządowe oraz ujawnianie informacji na temat pomocy rządowej*, MSR nr 21 *Skutki zmian kursów wymiany walut obcych*, MSR nr 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja*, MSR nr 38 *Aktywa niematerialne*, MSR nr 41 *Rolnictwo*.

¹³ Ibid., par. 9.

¹⁴ *Statement of Financial Accounting Standards No. 157 Fair Value Measurements*. Financial Accounting Standards Board 2010, par. 5, s. FAS157-8.

¹⁵ *MSSF 1 – Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy*. W: *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. Część A*. IFRS Foundation oraz Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, London-Warszawa 2011, s. A75.

Natomiast Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶ stanowi, iż „za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami”.

Istnieje zatem kilka kluczowych różnic pomiędzy dotychczasową definicją wartości godziwej a jej nową wersją, co zaprezentowano w tabeli 1.

Tabela 1

Różnice w definicjach wartości godziwej

Lp.	MSSF 13 Wycena w wartości godziwej	MSSF 1 Zastosowanie MSSF po raz pierwszy
1	Sprzedż składnika aktywów	Wymiana składnika aktywów (brak określenia, czy jednostka gospodarcza jest stroną kupującą czy sprzedającą)
2	Zwykła transakcja	Bezpośrednio zawarta transakcja
3	Przeniesienie zobowiązania	Uregulowanie zobowiązania
4	Stronami transakcji są uczestnicy rynku	Stronami transakcji są zainteresowane i dobrze poinformowane strony
5	Sprzedż składnika aktywów i przeniesienie zobowiązania zachodzi w dniu wyceny	Brak określenia, czy wymiana składnika aktywów i uregulowanie zobowiązania następuje w dniu wyceny czy w innym dniu

Warto zauważyć, że zwykłą transakcję (*orderly transaction*) zdefiniowano w MSSF 13 (załącznik A) jako niewymuszoną transakcję, która zakłada wystawienie składnika aktywów (lub zobowiązań) na rynku w okresie przed datą pomiaru (wyceny), tak aby możliwe stało się przeprowadzenie zwykłych i zwyczajowych działań marketingowych dla tego składnika.

Z kolei uczestnicy rynku, a zatem kupujący i sprzedający na rynku głównym dla danego składnika aktywów i pasywów (lub na najbardziej korzystnym rynku dla tego składnika), muszą jako strony transakcji charakteryzować się czterema warunkami wedle MSSF 13 (załącznik A):

- 1) są stronami niepowiązаныmi w rozumieniu MSR 24 (choć możliwe jest także zastosowanie ceny z transakcji pomiędzy powiązаныmi stronami pod pewnymi warunkami);
- 2) są stronami posiadającymi odpowiednią wiedzę i racjonalne (rozsądne) zrozumienie w odniesieniu do składników aktywów i zobowiązań oraz transakcji przy wykorzystaniu wszelkiej dostępnej informacji, włączając w to informację, którą można by uzyskać poprzez wysiłki *due diligence*, a które są zwykłe i zwyczajowe;

¹⁶ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Dz.U. z 2009 r., nr 152, poz. 1223, ost. zm. Dz.U. z 2011 r., nr 232, poz. 1378, art. 28, ust. 6.

- 3) są władne dokonać transakcji;
- 4) są chętne do dokonania transakcji, tzn. są zmotywowane, ale nie zmuszone do niej.

W konsekwencji wprowadzenia MSSF 13 nowa definicja wartości godziwej zastępuje dotychczasowe definicje w następujących standardach MSSF: 1, 3, 4, 5, 9 oraz w standardach MSR: 2, 16, 18, 19, 20, 21, 32, 40. Zmiany te mają zastosowanie od okresów rozpoczynających się od i po 1.01.2013 lub dla wcześniejszych okresów, jeżeli jednostka stosuje MSSF 13 (MSSF 13, Załącznik D).

Zgodnie z MSSF 13 jednostki są zobowiązane do stosowania takich technik wyceny, które są właściwe w danych okolicznościach i dla których jest dostępny wystarczający zbiór danych do pomiaru wartości godziwej (a konkretnie do estymacji ceny, o której mowa w wyżej przytoczonej definicji wartości godziwej), tak aby maksymalizować użycie istotnych obserwowalnych danych wejściowych i minimalizować użycie nieobserwowalnych danych wejściowych (par. 61 MSSF 13). Do najpowszechniejszych technik wyceny należą: podejście rynkowe, podejście kosztowe i podejście dochodowe (par. 62 MSSF 13).

Ponadto dotychczasowa hierarchia podejść metodologicznych do wyceny w wartościach godziwych, składająca się z 6 poziomów (uszeregowana ze względu na kryterium wiarygodności)¹⁷, została zastąpiona hierarchią 3-poziomową danych wejściowych do technik wyceny, co zaprezentowano w tabeli 2.

Tabela 2

Hierarchia wartości godziwych

MSSF 13 Wycena w wartości godziwej	Dotychczasowe zapisy MSR
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poziom 1 to ceny notowane na aktywnych rynkach dla identycznych składników zobowiązań i aktywów, do których jednostka ma dostęp w dacie pomiaru (wyceny) 2. Poziom 2 to obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio dane wejściowe inne niż zawarte w poziomie 1. 3. Poziom 3 to nieobserwowalne dane wejściowe dla składników aktywów lub zobowiązań 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cena rynkowa z aktywnego rynku 2. Cena rynkowa z ostatnio przeprowadzonej transakcji 3. Cena z transakcji rynkowych dotyczących podobnych składników 4. Cenowe wyznaczniki branżowe oparte na notowaniach rynkowych 5. Metody dochodowe 6. Metody kosztowe

Źródło: W. Maj: *Godziwe ceny*. „CFO” 2006, nr 1-2, cyt. za: A. Mazur: *Wartość godziwa – potencjał informacyjny*. Difin, Warszawa 2011, s. 69 oraz *IFRS 13 Fair Value Measurement*. International Accounting Standards Board, London 2011, par. 72-90.

Hierarchiczny charakter koncepcji wartości godziwej według A. Mazur¹⁸ ma zasadniczy wpływ na jakość sprawozdania finansowego, bowiem wartość

¹⁷ W. Maj: *Godziwe ceny*. „CFO” 2006, nr 1-2, cyt. za: A. Mazur: Op. cit., s. 69.

¹⁸ A. Mazur: Op. cit., s. 73.

godziwa stanowi sprawdzalną wielkość punktową jedynie w przypadku składników dostępnych na aktywnych rynkach (1. poziom w ujęciu dotychczasowym). W pozostałych przypadkach ustala się przedział wartości godziwych, z których jedynie ta wybrana przez jednostkę pojawia się w sprawozdaniu finansowym.

Warto w tym miejscu podać w wątpliwość punktową wycenę składników dostępnych na aktywnych rynkach, bowiem ceny akcji zmieniają się w sposób ciągły. Cena zamknięcia dnia nie oznacza także, że akcje posiadane przez przedsiębiorstwo mogłyby być sprzedane właśnie po tej cenie w dniu wyceny, bowiem gdyby wystawiono je do sprzedaży, to zwiększona ich podaż teoretycznie mogłaby spowodować obniżenie ceny realizacji transakcji (tyczy się to także dnia następnego). Historyczny koszt jest natomiast punktową wyceną, bowiem jest to poziom wyznaczony przez faktycznie zrealizowaną transakcję bądź też przez koszt wytworzenia (choć w tej drugiej sytuacji uwzględniana jest także uzasadniona część kosztów stałych produkcyjnych, których narzut jest różny dla różnych baz rozliczeniowych, dlatego również w pewnym sensie subiektywny).

W tym kontekście warto przytoczyć słowa R. Mattessicha¹⁹, wedle którego pomiar jest z natury procesem przybliżania, dlatego należy zadawać pytania o stopień przybliżenia lub też o błąd pomiaru. Można zatem twierdzić, że błąd istotny, zmieniający odbiór badanej rzeczy, dyskwalifikuje pomiar. Sprawia także, że sprawozdanie finansowe traci swój walor przydatności do podejmowania decyzji. Nie wydaje się jednak, aby korzystanie z aktualnych cen akcji dyskwalifikowało ich pomiar.

W kwestii ujawnień MSSF 13 (par. 91) zobowiązuje jednostki gospodarcze do ujawnienia informacji, które pomogą użytkownikom sprawozdań finansowych oszacować:

- 1) technikę wyceny i dane wejściowe stosowane do wyceny – w przypadku aktywów i zobowiązań wycenionych w wartości godziwej w sposób jednorazowy lub powtarzalny,
- 2) wpływ wyceny na zysk lub stratę okresu, czy też na pozostały zysk całkowity okresu – w przypadku powtarzalnej wyceny według wartości godziwej przy wykorzystaniu istotnych nieobserwowalnych danych wejściowych (poziom 3).

Podsumowanie

Ogłoszenie nowego standardu w zakresie wartości godziwej ujednotolica definicję wartości godziwej i w dużej mierze ogranicza dowolność wyceny tych składników aktywów i pasywów, które do tej pory mogły być stosunkowo uznaniowo ujmowane w sprawozdaniach finansowych. Nowy standard daje też szan-

¹⁹ R. Mattessich: *Accounting and Analytical Methods*. Richard D. Irwin, Inc., Homewood, Illinois 1964, s. 247.

sę użytkownikom sprawozdań finansowych na rzetelniejszą ocenę jednostki gospodarczej. Raportujący stosują MSSF 13 wówczas, gdy inne standardy wymagają lub zezwalają na wycenę według wartości godziwej lub na ujawnienia dotyczące wyceny według wartości godziwej. Pewne wyjątki nadal jednak dotyczą części standardów, a mianowicie: MSSF 2, MSR 2, MSR 17, MSR 19, MSR 26 oraz MSR 36.

Na uwagę zasługuje zrównanie definicji wartości godziwej w IFRS 13 oraz w SFAS 157. Nie jest to bez znaczenia, bowiem europejskie podmioty gospodarcze poszukujące kapitału poza rynkiem unijnym łatwiej będą mogły obecnie pozyskać źródła finansowania działalności na ogólnosięciowym rynku kapitałowym ze względu na większą porównywalność sprawozdań finansowych. Przez to wyrównują się szanse tych podmiotów w globalnej konkurencji, na co zwracał już uwagę B. Micherda²⁰.

Literatura

- Basis for Conclusions on IFRS 13 Fair Value Measurement*. International Accounting Standards Board, London 2011.
- Dobija M.: *Antyinflacyjna interpretacja zasady kosztu historycznego*. Zeszyty Teoretyczne Rady Naukowej Stowarzyszenia Księgowych w Polsce 1995, tom 32.
- Gierusz J.: *Koszt historyczny czy wartość godziwa – dylematy wyceny w rachunkowości*. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, tom 62 (118). Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2011.
- International Financial Reporting Standard 13 Fair value measurement*. International Accounting Standards Board, London 2011.
- Maj W.: *Godziwe ceny*. „CFO” 2006, nr 1-2.
- Mattessich R.: *Accounting and Analytical Methods*. Richard D. Irwin, Inc., Homewood, Illinois 1964.
- Mazur A.: *Wartość godziwa – potencjał informacyjny*. Difin, Warszawa 2011.
- Micherda B.: *Ustalanie wartości głównym posłaniem rachunkowości*. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, tom 53 (109). Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2009.
- MSSF 1 – Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy*. W: *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r.* Część A. IFRS Foundation oraz Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, London-Warszawa 2011.
- Surdykowska S.: *Mikroekonomiczne uwarunkowania kryzysu finansowego: reakcje na kryzys 2008-2009?, a w ich ramach zakwestionowanie Mark-to-Market Accounting*. W: M. Kutera, S. Surdykowska: *Kryzysy gospodarcze a wiarygodność sprawozdań finansowych*. Difin, Warszawa 2009.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Dz.U. z 2009 r., nr 152, poz. 1223, ost. zm. Dz.U. z 2011 r., nr 232, poz. 1378.

²⁰ B. Micherda: *Ustalanie wartości głównym posłaniem rachunkowości*. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, tom 53 (109). Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2009, s. 146.

- Wójtowicz P.: *Koszt historyczny czy wartość godziwa? Jak mierzyć wynik finansowy?*
W: *Problemy współczesnej rachunkowości*. Red. naukowa pracowników Katedry
Rachunkowości SHG. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2009.
- Wójtowicz P.: *Czy wartość godziwa zastąpi koszt historyczny?* *Zeszyty Naukowe Uni-*
wersytetu Ekonomicznego w Krakowie 2011, nr 861.

FAIR VALUE IN THE CONTEXT OF IFRS 13 FAIR VALUE MEASUREMENT

Summary

New accounting standard *International Financial Reporting Standard nr 13: Fair value measurement* becomes binding for companies from 1st January 2012. That standard unifies the definition of “fair value”, which became the same as the one in *Statement of Financial Accounting Standards 157: Fair Value Measurement*. Furthermore, the new standard limits the discretion for valuation of assets and capital, which until now could be discretionary recognized in financial statements. The paper aims to discuss, and compare and contrast the new and the old definition of “fair value”, as well as the changes in the hierarchy of fair values, set against advantages and disadvantages of accounting value measures in addition to investors’ requirements.